

[Indenrigsministeren.]

fødsretslovens § 3 ændres i overensstemmelse hermed, og samtidig foreslås det, at de nye opholdskrav skal gælde såvel for statsløse som ikke-statsløse personer. Endvidere foreslås kravet om, at den pågældende skal være født her i landet, opgivet; betragtningen er den, at det afgørende er, at vedkommende gennem sin opvækst her i landet har opnået en sådan tilknytning til danske forhold, at det vil være naturligt at indrømme ham adgang til at erhverve dansk indfødsret, hvorimod den omstændighed, at en person er født her, ikke i sig selv er nok til at skabe en sådan tilknytning.

Idet jeg i øvrigt henviser til de udførlige bemærkninger til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling, således at lovændringerne kan træde i kraft den 1. januar 1969 samtidig med tilsvarende ændringer i de norske og svenske statsborgerretslove.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe.*

Til nybygning af mindre fragtskibe har der — i fortsættelse af en i 1927 påbegyndt lovgivning om støtteforanstaltninger for sejlskibserhvervet — siden 1941 kunnet ydes lån af statskassen. Hovedformålet med denne lovgivning har været at fremme en tiltrængt fornyelse og effektivisering af den danske småskibsflåde, der efterhånden var blevet temmelig forældet og havde svært ved at hævde sig i konkurrencen med udenlandske mindre fragtskibe. Et vigtigt hensyn var også den betydning, som småskibsflåden ville kunne få for transporten mellem landsdelene under en krisesituation.

Løven af 1961 hjemler statsstøtte såvel til bygning som til ombygning af mindre fragtskibe, men man har naturligt nok koncentreret sig om at støtte nybygninger. I hvert finansår har der været afsat 500.000 kr. til lån til ombygning — det vil i praksis som regel sige forlængelse — af eksisterende skibe eller til motorudskiftninger, mens 7,5 mill. kr. er stillet til rådighed som garantier for lån til nybygninger.

I praksis ydes sådanne garantier i forbindelse med lån optaget i Danmarks Skibs-

kreditfond. I henhold til skibskreditfondens vedtægter kan denne uden stats- eller bankgaranti yde lån på 50 pct. af byggesummen under forudsætning af 7 års løbetid for lånet, men såfremt der stilles sådan garanti, kan skibskreditfondens yde lån op til 80 pct. af byggesummen. Den procentdel, der af skibskreditfondens kræves garanteret, har vekslet noget i tidens løb, men andrager nu 40 pct. af byggesummen, eller halvdelen af lånet.

De af staten ydede garantier har i forbindelse med gunstige afskrivningsregler og den nu gennem nogle år bestående ordning, hvorefter skibskreditfondens obligationer er sikret afsætning til pari kurs, bevirket, at der har været stor interesse for bygning af mindre fragtskibe, hvorved der er tilført den danske handelsflåde et ikke ubetydeligt antal moderne skibe, såkaldte coasters. Nogle mener endda, at vi har fået for mange skibe i denne størrelse.

Foruden at tjene sit hovedformål — fornyelse af den danske småskibsflåde — har ordningen medvirket til at opretholde beskæftigelsen ved de danske værfter, der har specialiseret sig i bygningen af mindre skibe, og som i de senere år har ført en hård kamp mod konkurrence fra udenlandske værfter. Disse værfter har da også hidtil været fuldt beskæftiget, men for de flestes vedkommende er situationen nu den, at ordrebeholdningen er ved at være udtømt, således at man står over for afskedigelser, såfremt der ikke hurtigt tilføres nye ordrer.

Forholdet er nemlig det, at det antal skibe, der i dag kan bygges med statsgaranti inden for den gældende årlige beløbsramme, er stærkt faldende. Dette skyldes i begrænset omfang de omkostningsstigninger, der også har ramt skibsbygningsindustrien, men som i vid udstrækning er blevet opvejet af rationaliseringsforanstaltninger og bygning af standardskibe. Langt større betydning har det imidlertid haft, at den hårde kamp om fragterne i dag nødvendiggør bygning af skibe med større lastevne, større fart og mere specialudstyr til navigation, altså væsentlig dyrere enheder. Hertil kommer, at Danmarks Skibskreditfond nu kræver garanti for 40 pct. af byggesummen mod tidligere 35 pct.

Til illustration af denne udvikling kan jeg oplyse, at mens der i perioden 1963-67 i hvert finansår normalt blev ydet stats-

[Handelsministeren.]

garanti til bygning af 12 skibe, var tallet i finansåret 1967-68 7, og i indeværende finansår er der givet tilsagn om statsgaranti til bygning af 5 skibe, hvorefter der kun resterer ca. 600.000 kr. af garantirammen.

Det er fortsat tanken kun at anvende 500.000 kr. pr. finansår til ombygninger og motorudskiftninger. En beløbsramme på 14,5 mill. kr. til garantier skulle muliggøre bygning af 10-12 enheder pr. finansår med statsgaranti.

Selv om den økonomiske fordel, der opnås ved at bygge med statsgaranti, set i forhold til lån mod bankgaranti, er relativt begrænset, viser erfaringen dog, at denne fordel kan være et afgørende incitament for en ordres placering ved dansk værft. Et af de mindre værfter, hvis ordrebeholdning er ved at være udtømt, har på det seneste afsluttet kontrakt om 2 nybygninger, men i begge tilfælde er kontrakten betinget af, at der opnås statsgaranti.

På denne baggrund har jeg fundet det rigtigt at fremsætte det foreliggende lovforslag, som jeg med disse ord tillader mig at anbefale til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Endvidere har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om krigsforsikring af fast ejendom og løsøre.*

Lovforslaget svarer til et udkast, der indeholdes i en betænkning, der i 1966 blev afgivet af et af handelsministeriet nedsat udvalg.

Udvalget var oprindeligt et embedsmandsudvalg. Dette udvalg afgav i 1962 en foreløbig betænkning med udkast til forslag til en lov om opgørelse af krigsskader. Udvalgets opgave var dengang at overveje hensigtsmæssigheden af at gennemføre en beredskabslovgivning om dækning af krigsskader på her i landet værende fast ejendom og løsøre.

Udvalget fandt det hensigtsmæssigt, at der gennemføres en beredskabsordning vedrørende krigsskader, men der var i udvalget delte meninger om, hvorvidt der i en sådan lovgivning skulle gives regler for, hvorledes skaderne skal dækkes. Et flertal mente, at man burde nøjes med at opstille et administrativt apparat, der straks efter krigsskaders indtræden kan modtage anmeldelse

herom og foretage registrering og vurdering af skaderne. Flertallet mente derimod ikke, at der burde indføres en krigsskadeordning, der hviler på forsikringsmæssige principper, hvilket som bekendt var tilfældet for ordningerne under den sidste krig. Der er i betænkningen fra 1962 anført en række begrundelser for og imod en krigsforsikringsordning. Hovedbegrundelsen imod en forsikringsmæssig ordning er, at det må påregnes, at krigsskaderne under en eventuel ny krig vil blive så store, at en ordning efter forsikringsmæssige principper vil blive sprængt. Herudover blev det imod en forsikringsordning bl. a. anført, at en tilfredsstillende risikoberegning for de forskelligartede værdier ikke kan foretages, og at det forekommer rimeligt, at samfundet som helhed bærer krigens skader.

På baggrund af disse synspunkter udarbejdede det oprindelige embedsmandsudvalg det fornævnte udkast til forslag til lov om opgørelse af krigsskader, i hvilket der først og fremmest toges sigte på opbygningen af et administrativt apparat til registrering og bedømmelse af skaderne, medens det foresloges overladt senere lovgivning at tage stilling til, hvilke forholdsregler der skulle træffes med henblik på dækning af opståede krigsskader, herunder i hvilket omfang der af staten skulle ydes dækning for sådanne skader, og i hvilket omfang og rækkefølge dækning af skaderne skulle ske.

Udvalgets mindretal bestående af finansministeriets repræsentant ville foretrække, at der oprettes forsikringsordninger i lighed med ordningerne under den sidste krig. Mindretallet lagde herved bl. a. til grund, at det må betragtes som formålsløst at planlægge en ordning med henblik på den situation, at landet udsættes for omfattende krigsskader. Imidlertid mente mindretallet, at landets borgere må have krav på, at der med henblik på en eventuel krigssituation etableres en ordning, der giver dem mulighed for at sikre sig økonomisk mod tab ved skaderne i det omfang, en sådan ordning er praktisk mulig, og at dette krav kan tilgodeses ved, at der oprettes ordninger på gensidigt forsikringsmæssigt grundlag efter tilsvarende retningslinjer som ordningerne under den 2. verdenskrig.

Da det overvejende flertal af de organisationer m. v., der til handelsministeriet afgav